

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Saga. Nytaarsgave for 1812

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Saga. Nytaarsgave for 1812", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 99. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1811_171-txt-shoot-idm4093.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Til Sibbern.

(Udby i Juni 1811.)

1 Her sidder ieg i aabne, lyse Skur,
Fra Jord og Træ mig Blomsterduft omringer,
Og nødig kun til Stadens Fangebur,
Til kvalme Dunkelhed sig Aanden svinger,
Men hisset i den kvalme Axelstad,
100En Ven jeg har, som jeg Farvel maa sige,
Og det jeg har at mælde ham tillige
At jeg er rolig og i Herren glad.

2 Os Pindse samled i den store Stad
Og Pindsedagen nu os skilte ad!
Da Vaaren kom med sine lune Vinde,
Det for beklumret tykdes os derinde
Bag Valkendorfs den skumle Askemur,
For snævert blev det inden fire Vægge
Og flagrende, som Fuglen i sit Bur,
Ud i det brede Fri vi haged Begge.
Dog til Farvel vi titte venlig ind
I Kamrene foroven og forneden,
En Taare perler paa den varme Kind
Ved Tanken om hvad der er nu forleden.
Ei mindes jeg de svundne Samfundsdage
For daarlig nu at ønske dem tilbage,
Nei, kun for rørt dig Vennehaand at byde,
Og mest for ham mit Hjertes Tak at yde
Som hjem til sig mig lokkede og tvang.
Han stilled mig for Øie Luesværdet,
Hvormed vort Fald har Paradis omgærdet,
Og endte saa forvoven Styltegang
Paa Randen af de brede Fjeldekløfter;
Han splitted vældig med sit stærke Lyn
101Det Mørke der formaaede at skjule
Saa trædske og tæt Afgrundens dybe Hule
At over den hengøgled fagre Syn,
Som skuffende i Drømme mig forlysted.
Han hjem til sig mig lokkede og tvang!
Hans Guddomsrøst jeg hørde naar jeg sang,
Jeg hørde den igennem Vennemunde,
Han gav mig Kløgt og Lyst til saa at grunde,
Paa Sagas Runer, at af dem jeg saae
En Solekrands forunderlig sig vinde,
Om Jesu Christi høie Guddomstinde;
Han lærde mig at varsle og at spaa;
Ja, da jeg tog forfængelig hans Naade,
Han tugted mig, men tugtede med Maade.
Med vældig Arm han bøied stolte Sind,
Han smelted Isen i det kolde Hjerte,
Og jeg fornam det under bitter Smerte
At til sit Tempel han det vied ind.
Da lærde Hjertet under Tvivl og Strid
At føle Sorrow og at føle Glæde,
At føle sukkende i lange Tid
Hvor tungt det er at ikke kunne græde.
Jeg takker Gud, og takker ham i dig,
For alt dit Venskab i de tunge Dage;
Du færdedes, du leed, du bad med mig,
Du kedtes ikke ved min Jammerklage.
102O store Gud! hvor var jeg døv og blind!
Hvor kunde dog mit skrøbelige Sind
Sig tro af dig forladt, forskudt og glemt.

Da med en saadan Ven, ja Venner der ham ligned,
Du naadefuld i Nøden mig velsigned!

3 O kære Ven! jeg har ei Sølv og Guld
Og lavt du skatter kun det blanke Muld,
Men hvad jeg har og hvad du helst vil have
Jeg giver dig i Jesu Navn til Løn.
Mit Hjertes Tak det er min første Gave,
Den anden er mit Hjertes varme Bøn
Til Ham, som er fra Evighed den Samme:
At Gnisten som i dig han lagde ned
Maa luttret vorde til en hellig Flamme
Og skinne hos ham i al Evighed!
Vi grubled begge over Livets Gaade
Men om dens Løsning vi forligdes ei,
Derfor og nu vi paa adskillig Vei
Udhigede fra kvalme Axelstad:
Du higed efter Færd og Folkevrimmel,
Jeg efter Faderhusets stille Krog
Og rolig Syslen under Hjemmets Himmel;
Thi jeg har fundet i den ene Bog
Hvad i dig selv, i ny og gamle Bøger,
Hos fjerne Folk og vise Mænd du søger.
Min Vei var kort, og din er saare lang,
103Derfor og jeg Alt har fuldendt min Gang,
Mens end til din du monne dig omgjorde.
Ei mene du, jeg dømmes dine Skridt!
Ei daarlig Hovmod nu mit Øie blænder,
For dig og Alle jeg det frit bekjender,
Hvad jeg erkender og har følt saa tit:
At skarpere er vist det Sjæleøie,
Som laandes dig i Naade fra det Høie;
Men derfor ei jeg dølger faste Tro,
At om du stirrer nok saa vist og længe,
Du Skyen ei formaar at gennemtrænge
Bag hvilken Gud i skjulte Lys mon bo.
Ja, end jeg vover det for vist at mene,
At om al Jordens Vise sig forene,
Opsvinge sig mod Himlens lyse Bue,
Nedgrave sig i Jordens dunkle Stue:
De aldrig dog i Klippens Agerreen
Oppløie nogentid de Vises Steen,
De komme dog ei til Magnetens Leie
Som styrer Jorden paa sin lange Færd,
Ei til den Sol, om hvilken sig mon dreie
De lyse og de mørke Kloders Hær.
Til sidst jeg tro'r, at om hver kløgtig Aand
Gik villig frem i Herrens Ledebaand,
Blev sikkerlig langt høiere hans Gang,
End nu hans Flugt, thi Herrens Arm er lang,
104Og naar vi staa paa Tankens Grændseskel,
Sig for os løfter Troens høie Fjeld,
Hvorfra vi det i klare Speil kan skue,
Som skimtes ei fra Kløgtens Myretue.
Dog, blandt de Urter, som saa yppig gro
I Paradisets nyoplukte Have,
Ei Indsigt, men den høie Sjælero
Vurderes maa som Troens bedste Gave:
Det er en Blomst som evig kan bestaa,
Den stykkevise Indsigt skal forgaa.
Du saae min Ven, hvor smaalig sig min Aand
Udvikle lod af kolde Vinterbaand,
Du saae det, at med Vaarens lune Vinde
Blev lunere og lysere derinde,
Men at dog hid og did de Skyer droge
Og Solens varme Straaler let forjoge.

Apostlene paa hellig Pindsefest
Iførde blev med Kraften fra det Høie;
I Pindseugen det sig maatte føie,
At jeg indviedes til Herrens Præst.
Adskillige de Naadegaver ere,
Men skænkes alle af den samme Aand:
Da Brødrene med paalagt høire Haand
Af Herren skulde det med Suk begære,
At Kærligheds og Krafts og Sandheds Aand
Miskundelig paa mig neddale vilde,
105Da aabnede sig Hjertets Taarekilde,
Da sprængde Sjælen sine Fængselsbaand;
Og der jeg hørde Brødrene tilsammen
I Jesu Christi Navn at sige: Amen!
Da blev det Samme i mit Bryst udtonet
Og jeg mig følte med min Gud forsonet;
Da hastede jeg ud fra Axelstad
Jeg takkede, jeg higede, jeg bad,
Jeg vandred frem i blide Morgenstund,
Men der jeg nærmed mig den kære Grund,
Hvor Barkedagene henflød saa trygge,
Hvor gamle Fader end mon rolig bygge,
Og med sin kære, alderstegne Viv
Henstirre trøstig paa det sande Liv,
Da gjordes det mig trangere om Hjerte
Ved Mindet om den glade Barnetid,
Ved Mindet om de sidste Dages Smerte,
Ved Tanken om den store, tunge Id,
Som end er tungere i vore Dage
End hele tre Aarhundreder tilbage,
At føde og at vogte Herrens Hjord!
I Skovens Udgang paa en gammel Steen
Jeg satte mig, optog af lidet Gemme
Det *Testament*; hvori jeg læsde hjemme,
Da jeg som Barn fra dunkle Dagligstue
Oplærdes til mod Himlene at skue.
106Den gamle Bog mig trolig havde fulgt
Paa Jyllands Heder, Lavinds Blomsterenge
Men dog engang, desværre, alt for længe
Dens Aand var for mit blinde Øie dulgt.
Jeg den oplod, og hvor mit Øie faldt,
Der fandt det ogsaa uden Leden Alt.
"Hvor er, o Død, din Braad? hvor Helvede din Seier?
Vor Synd var Dødens Braad og Loven Braaddens Størke,
Men lovet være Gud, som os ved Jesum, Herren
Har givet Seier nu!
O stander Brødre da som Klippeblokke!
Og lader jer ei ryste, ja ei røkke!
Udretter flittigen det Herrens Værk!
Vel vidende at ei forfængelig kan være
Den Gerning, som er gjort i Gud og til hans Ære*1 Cor. 15. 55.."
Nu Kirketaarnet løfted sig deroppe
Ved Grinnebakken mellem Asketoppe
Og hurtig svandt de dunkle Barneminder
For lyse Ahnelser af Manddomsfærd.
107Saamangt et Baand mig til den Kirke binder:
Det skøreste er at jeg døbdes der,
Det stærkeste at der ieg Gud skal tjene.
Hvor gamle Fader i de mange Dage
Gudfrygtig talde Herrens rene Ord,
Nu jeg skal tale til det aabne Hjerte,
Med Ordets Balsam lindre hver dets Smerte,
Velsigne Folket fra det høie Kor;
Og hvad jeg taler under hvalvde Bue
Og hvad jeg taler i den lave Stue,
Mig selv kan røre og med Kraft husvale;

Thi hvad jeg der skal ved Guds Naade tale
Er ikke mit, men Herrens eget Ord.
O, det er kvægende, min Ven, at vide
Et Ord, hvorpaa *man selv* kan sikkert lide,
Og ingen Tanke er saa trøsterig
Som den, at ei uvis,anfængelig,
Vor Gerning er, thi den er Herrens egen.
Naar mellem Torne og paa Sten og Vei
Det tykkes os, vi Sædekornet spille,
Naar anden Høst af Øiet skues ei,
End Had og Spot, da staar det sig kun ilde
Med den der ei sin Tales Sandhed tro'r,
Og hvem kan tro paa sine egne Ord?
Men vi som tro, vi aldrig kan forsage,
Vi sukke kan, men aldrig daarlig klage,
108Thi udi Troen vi saa vist det veed
At Christus sørger for sin Menighed.
O gid det Mod, den Fred som strømmet ind
Med denne Vished udi Siæl og Sind
Og ved din Vandrings Maal maa dig opfylde!

- 4 Farvel, min Ven, og tro min stille Tanke
Dig følge vil, hvor end du monne vanke!
Men tit jeg og vil knæle for den Høie,
Med Bøn, at han oplade vil dit Øie
Saa gennem Kristi ringe Klædedragt
Du klarlig seer hans høie Guddomspragt!
O, da blev du en Jesu Kristi Kæmpe,
Som kunde med din Tordenrøst neddæmpe
Det hæse Skrig af tusind usle Dværge,
Som mene, deres Muldvarpskud er Bjerge,
Og løftede paa Tæerne, bele
Alt hvad de ei fra Dværgebakken se.